

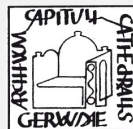

Arxiu Diocesà
Arxiu Capítular de la Catedral
Biblioteca Diocesana del Seminari

memòria 2025

Memòria any 2025

Arxiu Diocesà
Arxiu Capitular de Girona
Biblioteca diocesana del Seminari

1. Actuacions diverses durant l'any 2025

1.1. Arxius parroquials

Aquest ha estat el darrer any de vigència de la *Ley de Memoria Democrática* (Llei 20/2022, de 19 d'octubre). L'allau de peticions de certificacions per a l'obtenció de la nacionalitat espanyola ha augmentat un 193%, fet que ha impedit alguns treballs habituals de l'arxiu. S'han expedit un total de 1.465 certificats literals de baptisme de partides del s. XIX, sol·licitades des d'Espanya, Cuba, Alemanya, Argentina, Austràlia, Bèlgica, Brasil, Canadà, Xile, Costa Rica, Equador, França, Israel, Filipines, Guatemala, Països Baixos, Hondures, Itàlia, Mèxic, Panamà, Perú, Polònia, Portugal, Puerto Rico, Qatar, República Dominicana, Suïssa, Uruguai, USA, Veneçuela... per tal d'acreditar l'ascendència espanyola dels sol·licitants.

1.2. El procés de digitalització

Durant el 2025, els col·laboradors voluntaris Eduard i Alfons Martinell han captat i tractat 61.100 imatges dels fons de llibres parroquials, continuant així amb la tasca de fotografiar la documentació parroquials antiga, per tal de que puguin ésser consultables digitalment, al web, els llibres sacramentals(<https://www.arxiuadg.org/index.php/arxiusparruquies.html>) i a la sala de consulta els no sacramentals.

També es continua la digitalització de la documentació més antiga, per part de l'empresa DINSER de Barcelona, aquest any centrada en la captació de la part final del fons d'Actes capitulars, Obra de la Seu i índexs de la Pabordia de Juliol, de l'Arxiu Capitular; i pel que fa a l'Arxiu Diocesà, volums dels fons de Lletres episcopals, Processos medievals i fons de la notaria.

1.3. Actuacions en els equipaments

Vàrem acabar l'any 2024 i començar el 2025 amb un problema que afectava la conservació de la documentació en els dipòsits: els climatitzadors que mantenien la temperatura als nivells adequats van fallar ja d'una manera irreparable. Va caldre la seva substitució per tres nous aerotèrmics, fet que també ha significat una major eficiència energètica.

També el servidor informàtic, amb una antiguitat de 15 anys, estava obsolet. Els 12 ordinadors de l'arxiu i biblioteca i augment progressiu d'imatges digitalitzades i de bases de dades ha fet necessària la seva renovació.

1.4. Reunió d'arxivers

Aquest 2025 la reunió anual dels arxivers eclesiàstics de Catalunya (SAEC

= *Secretariat d'Arxivers Eclesiàstics de Catalunya*) va tenir lloc a la sala d'actes del Museu diocesà de Barcelona, seu de l'antiga Pia Almoina de la Catedral el dimarts 1 de juliol. Hi assistí un dels arxivers.

2. Ingressos

2.1. Ingressos a l'Arxiu

L'Arxiu Capitular ha adquirit un quadern mida foli, de 10 folis d'extensió, que conté un plet del benefici segon de Santa Anastàsia de la catedral de Girona contra els Aniversaris Comuns de la col·legiata de Sant Feliu de Girona.

Han ingressat a l'Arxiu Diocesà llibres i lligalls, procedents de les parròquies d'Arenys de Mar, Arenys de Munt, Avinyonet, Argelaguer, Beget, Begudà, Begur, la Bisbal, Besalú, Beuda, Borgonyà, Caça de Pelràs, Calonge, la Canya, Capsec, Casavells, Castell d'Empordà, Castellar de la Muntanya, Corçà, la Cot, Cruïlles, Dosquers, Falgons, Fares, Fitor, Fonolleres, Fontcoberta, Fonteta, Girona (Vista Alegre), Hostalets de Bas, Joanetes, Lligordà, Maià de Montcal, el Mallol, Matajudaica, Monells, la Miana, Mieres, Montagut, Navata, Oix, Olot (Santa Maria de Batet), Ordís, Palamós (Santa Maria i Santa Eugènia), Parlavà, Pedrinyà, la Pera, Peratallada, la Pinya, les Preses, Púbol, Puigpardines, Pujals dels Pagesos, Quart, Regencós, Riudaura, Rocabrúna, Sadernes, Sales de Llierca, el Sallent, Sant Antoni de Calonge, Sant Cebrià dels Alls, Sant Climent de Peralta, Sant Esteve de Bas, Sant Jaume de Llierca, Sant Joan les Fonts, Sant Marçal de Quarantella, Sant Martí del Clot, Sant Miquel de Campmajor, Sant Pere Despuig, Sant Pol de la Bisbal, Sant Privat de Bas, Sant Sadurní de l'Heura, Sant Salvador de Bianya, Santa Llogaia d'Àlguema, Santa Margarida de Bianya, Santa Pau, Segueró, Serinyà, Talaixà, el Torn (parròquia i santuari del Collell), Tortellà, Ullastret, Ultramort, Vall-llobrega, Vilanant, Vilafant, Vilert i Vulpellac.

Donació de fotografies del Sr. Salomó Marquès: dues dotzenes de fotografies de l'època d'estudiant als seminaris Menor i Major, a finals de la dècada de 1950 i principis de la dècada de 1960.

La Sra. Montserrat Alzina Cantalozella ha fet donació de diverses partitures musicals procedents del fons de Montserrat Mas i Murgarella, vídua Cantalozella. Aquesta aportació enriqueix el patrimoni musical conservat a l'Arxiu i contribueix a la preservació i posada en valor d'un llegat familiar d'interès cultural.

2.2. Ingressos a la Biblioteca

La via d'ingrés més significativa ha estat, un any més, la dels donatius, que representen la part majoritària de les incorporacions. Cal destacar especialment les aportacions del Sr. Pep Vila, que constitueixen el volum més important d'ingrés individual, així com les de la Sra. Carme Batallé Puigbert, Mn. Pere Bellvert, Mn. Josep Barcons (†), Sra. Rosa Comas, Sra. Margarida Gifra Turró (†), Mn. Jordi Font, Sr. Miquel Àngel Fumanal, Sr. David Moré, Sr. Josep Maria Muní, Mn. Joan Naspleda, Sr. Pere Peya, Mn. Enric Tubert i Sr. Joan Villar entre altres donants particulars.

Durant aquest període la Biblioteca ha rebut exemplars cedits pels mateixos autors entre els quals cal destacar les dels Sr. Aleix Calle, Sra. Alexandra Capdevila, Sr. Miquel Àngel Fumanal, Sr. Elvis Mallorquí, Sr. Artemi Rossell, Sr. Arnald Plujà i Sr. Mario Zucchitello.

Aquest any 2025 s'ha produït la defunció del Sr. Ignasi Casanovas-Permanyer, autor de l'obra en quatre volums *La Noblesa gironina de privilegi de generositat: setge de la força de Girona 1462*, un treball de referència per a l'estudi de la noblesa gironina i dels esdeveniments vinculats al setge de la

Força de Girona de 1462. El quart i darrer volum ha estat publicat pòstumament, del qual la Biblioteca n'ha rebut un exemplar per gentilesa de la seva esposa, la Sra. M. Dolors Planadecursach, gest que agraïm sincerament i que contribueix a preservar i difondre el llegat intel·lectual de l'autor.

També han estat rellevants els donatius institucionals, entre els quals cal esmentar l'Ajuntament de Girona, la Diputació, la Generalitat, l'Institut d'Estudis Catalans, el CSIC, la Fundació Noguera, la Catedral de Girona, el Museu Diocesà, la residència Bisbe Sivilla, així com diverses parròquies, especialment la d'Arenys de Mar i la de Torroella de Montgrí.

Finalment, la compra ha estat de 70 exemplars, orientada principalment a completar col·leccions i reforçar àmbits temàtics específics del fons.

3. Treballs

3.1. Treballs a l'Arxiu Diocesà

S'han netejat, canviat les camises i les cobertes de 40 lligalls (3 metres lineals) que havien quedat pendants de la sèrie Processos Medievals i s'han traslladat al dipòsit 3, a continuació dels que ja s'hi havien instal·lat en anys anteriors.

S'han revisat 117 llibres i lligalls corresponents a les parròquies d'Aiguaviva, Amer, Anglès, Arbúcies, Bàscara, Begur, Bescanó, Biure, Bordils Borrassà, Cadaqués, Canet d'Adri, Canet de Mar, Casavells, Cassà de la Selva, la Celler de Ter, Cistella, Corçà, Crespià, l'Escala, Espolla, Fontcoberta, Garrigàs, Garriguella, Llagostera, Malgrat de Mar, Montiró, Navata, Olot (Sant Esteve), Orfes, Palafrugell, Pals, Pelacalç, la Pera, Ruplà, Sant Cebrià dels Alls, Sant Feliu de Boada, Sant Feliu de Pallerols, Sant Gregori, Sant

Jordi Desvalls, Sant Marçal de Quarantella, Sant Martí Vell, la Selva de Mar, Sant Pere Pescador, Sant Pol de Mar, Sant Tomàs de Fluvià, Serrà de Daró, Serinyà, Tordera, Tossà de Mar, Ullastet, Vall-llobrega, Valveralla, Vilafreser, Vilaür, Vilopriu i Vilobí d'Onyar.

S'han descrit 473 llibres sacramentals procedents de les parròquies d'Argelaguer, Arenys de Mar, Arenys de Munt, Avinyonet, la Bisbal, Beget, Begudà, Begur, Besalú, Beuda, Bonmatí, Borgonyà, Caça de Pelràs, Calonge, Campllong, la Canya, Capsec, Casavells, Castell d'Empordà, Corçà, Corts, la Cot, Crespià, Cruïlles, Dosquers, les Encies, Fares, Fitor, Fonolles, Fontcoberta, Fonteta, Hostalets de Bas, Joanetes, Lligordà, Maià de Montcal, el Mallol, Mata-judaica, la Miana, Navata, Ordis, Olot (Santa Maria de Batet), Palamós (Santa Maria i Santa Eugènia), Parlavà, Pedrinyà, la Pera, Peratallada, la Pinya, les Preses, Púbol, Pujals dels Pagesos, Regencós, Riudaura, Rocabruna, el Sallent, Sant Antoni de Calonge, Sant Climent de Peralta, Sant Esteve de Bas, Sant Jaume de Llierca, Sant Joan les Fonts, Sant Marçal de Quarantella, Sant Martí del Clot, Sant Pere Despuig, Sant Pol de la Bisbal, Sant Privat de Bas, Sant Sadurní de l'Heura, Sant Salvador de Bianya, Santa Llogaia d'Àlguema, Santa Margarida de Bianya, Santa Pau, Serinyà, Tortellà, Ullastret, Ultramort, Vall-llobrega, Vilafant, Vilanant, Vilert i Vulpellac.

S'han datat uns 370 pergamins pertanyents al fons de la canònica de Sant Feliu de Girona (s. XV-XVII).

3.2. Treballs a l'Arxiu Capitular

Durant el 2025 ha continuat el trasllat progressiu dels fons de l'Arxiu Capitular al dipòsit de compactes 4. S'hi han instal·lat 17'90 metres lineals corresponents a les sèries Sagristia Mitjana, Ferial, Pius Sufragis del Ferial,

Capellanies, Cereria, Carnisseria, Aniversaris Conventuals; així mateix s'ha continuat la neteja, descripció i instal·lació dels llibres i documents de les Pabordies de Maig, Setembre-October i Desembre de la catedral de Girona: s'han revisat i completat 157 descripcions ja existents i se n'han fet 88 de noves.

D'altra banda, pel que fa als pergamins s'han revisat les descripcions de 189 de la sèrie general i se n'hi han afegit 72 més que encara no havien estat descrits, tots de principis del segle XIV.

3.3. Treballs a la Biblioteca

Durant l'any 2025 s'han dut a terme diverses actuacions destinades a la millora de l'organització, la gestió i la qualitat del fons de la Biblioteca. Han ingressat en el catàleg un total de 1.229 llibres, procedents principalment de donatius, incorporacions del fons bibliogràfic i compres.

S'ha procedit a la redefinició, revisió i esporga de la secció 26 del dipòsit, dedicada a la litúrgia. Aquest treball ha comportat l'anàlisi dels exemplars, la reorganització física dels volums i la racionalització del contingut, amb l'objectiu de garantir una millor coherència temàtica, una disposició més funcional i una conservació adequada dels materials.

Paral·lelament, s'ha avançat de manera significativa en la catalogació del fons bibliogràfic pendent d'inventari, incorporant al catàleg una part molt considerable dels llibres que restaven per registrar. Aquesta tasca ha permès actualitzar i regularitzar el control bibliogràfic del fons, millorar-ne l'accessibilitat i reforçar la fiabilitat dels instruments de consulta.

3.4. Col·laboradors

Continua la col·laboració dels Srs. Eduard i Alfons Martinell amb el treball de digitalització de documents de llibres parroquials i de les dispenses matrimonials. També agraïm la dedicació d'un matí setmanal al Sr. Pere Peya per a la reestructuració de les diverses col·leccions de goigs, aplegades a la Biblioteca.

3.5. Becaris

Aquest any s'ha comptat amb els estudiants d'història Aleix Calle i Padullés i Sergi Cumplido Hidalgo, en conveni amb la Universitat de Girona, que han realitzat 120 hores de pràctiques d'arxivística cadascun, portant a terme tasques de neteja i etiquetatge de fons d'arxiu, buidatge de dispenses, paleografia i lectura de pergamins, etc.

4. Restauracions i Enquadernacions

4.1. Restauracions

En el Taller de Restauració de Document Gràfic del Monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona, s'han restaurat dos manuscrits del Monestir de Sant Feliu de Guíxols, conservats a l'Arxiu Diocesà, "*Segundo libro de privilegios o menor*", on hi consta de la transcripció de 20 documents (785-1599), entre els quals destaca la posada per escrit de la llegendària fundació del monestir (785); i "*Notas o Principios de todos los papeles que en este año 1748 se hallan en el archivo de este Monasterio de San Feliu de Guíxols*", que dona informació sobre els documents que es guardaven a l'arxiu, ens informa que, en aquesta data, l'arxiu estava perfectament ordenat i descrit i com la documentació es guardava dins un armari. La res-

-tauració ha tingut un cost de 8.470'04€ i ha estat subvencionada amb 3.730€ pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

La Sra. Ariadna Olivé Soler, sota la coordinació de la Sra. Ma. Carme Balliu, ha restaurat al Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC), 17 rotlles de pergamins: uns de l'Arxiu Diocesà (5 del monestir de Santa Maria d'Amer (1338-1339), 4 de la canònica de Santa Maria de Besalú (s. XIII-1549) i 5 de la canònica de Sant Feliu (1321-1445) i uns altres de l'Arxiu Capitular (3 rotlles: un corresponent al benefici de Sant Benet (1340) i dos corresponents al benefici de San Domènec (1412 i 1489) de la Seu de Girona). Tots els rotlles es trobaven en una situació força precària i infectats per microorganismes. La restauració ha tingut un cost de 10.600€ i ha estat portada a terme amb una subvenció de 4.642€ del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

4.2. Enquadernacions

S'han enquadernat 33 volums de publicacions periòdiques (Senyal, Butlletí de l'Església de Girona, Revue Biblique, Qüestions de Vida Cristiana, Maison-Dieu, Concilium, Revista de Girona i Serra d'Or), 3 volums de la col·lecció Cuadernos Bíblicos i 3 volums més de la publicació alemanya Lexikon des Mittel Alters.

5. Difusió

5.1. Publicacions sobre documentació

Han aparegut, entre altres, els següents estudis i edicions de llibres a partir de documentació de l'Arxiu Diocesà, l'Arxiu Capitular o el fons antic de la Biblioteca:

Publicacions:

- Abarca, Puri. "Mont-ras". Girona : Diputació de Girona, 2024 (Quaderns de la Revista de Girona ; 238)
- Alaix i Gimbert, Tània. "La canònica de Santa Maria de Vilabertran en els seus orígens : estudi i diplomataris (969-1108)". Barcelona : Fundació Noguera, 2024 (Col·lecció Diplomataris ; 87)
- Colomer Feliu, Jaume. "La parròquia de Vilavenut". Fontcoberta : Ajuntament, 2025 (Col. Els Quatre Vents ; 5)
- Dantí. Jaume (coord.). "Agents i institucions a la xarxa catalana del Mediterrani (segles XVI-XVIII)". Barcelona : Rafael Dalmau, 2025

- Llobet i Masachs, Santiago de. “124 genealogies de famílies de Girona i el seu bisbat : un viatge per la història i els llinatges del terrori”. Vol. I (A-L), Vol. II (M-X). Barcelona : Difusió Publicacions i Vídeos, 2025
- Mallorquí, Elvis. “Beguins a Girona : orígens, persecució i aniquilació d'un grup herètic durant les Corts de 1321”. Girona : Diputació, 2025
- Matas, Josep. “Històries de les Gavarres : El vessant nord”. Cassà de la Selva : Editorial Les Gavarres, 2025 (El Caliu de la Memòria ; 17)
- Solà Colomer, Xavier. “Riudaura”. Girona : Diputació de Girona, 2025 (Quaderns de la Revista de Girona ; 243)
- Tresserras Graupera, Jaume. “Esponellà : terra de barons”. Esponella : Ajuntament, 2025
- Valls, Josep. “Històries de Seminari (Girona, 1955-1962)”. Cassà de la Selva : Editorial Gavarres, 2025 (El caliu de la Memòria ; 14)

*Quaderns de la Selva. Volum 37 (2025):

- Vila, Pep. “Un plec commemoratiu dels dos-cents anys de l'erecció de la Confraria del Roser a l'església de Sant Martí de l'Esparra (1730-1930)”, (pp. 129-134)

*Annals de l'Institut d'Estudis Gironins. Volum LXVI (2025):

- Buscató i Somoza, Lluís i Vila Medinyà, Pep. “La jungla en armes: l'experiència del fornellenc Miquel Güell Sunyer a la Guerra de Filipines” (pp. 527-558)

- Clarà i Vallès, Tura. “L'escrivania i l'arxiu de Santa Maria de Besalú” (pp. 247-258)
- Palmada, Guerau. “Paperers genovesos a Sant Joan de Borgonyà (Vall del Terri, Pla de l'Estany) : l'origen dels molins paperers Llosas i Molià (segles XVI-XVII)” (pp. 259-288)
- Puig, Jaume de. “Dos exemplars de diplomes retrobats: Girona i Besalú, segle X” (pp. 79-84)
- Serra i Pardàs, Manel. “La portada d'aigües a Girona i el barri del Mercadal al segle XIX” (pp. 49-74)

5.2. Difusió de la documentació musical de l'Arxiu Capitular

El dijous 9 d'octubre de 2025, a la Casa de Cultura de Girona, es va presentar un nou CD de Música Antiga de Girona "*Lloances a Maria : Composicions gironines dels segles XVII i XVIII*" per a 4 veus i baix continu dedicades a la Mare de Déu. La música procedeix en gran part de les partitures que es custodien a l'Arxiu Capitular de la Catedral de Girona. La presentació va ser a càrrec del Sr. Jordi Camps, Vicepresident de la Diputació de Girona, i hi varen intervenir els Srs. Albert Bosch, director musical, i Jaume Pinyol, president de l'associació.

El diumenge 30 de novembre de 2025 a l'Auditori de la Mercè es va celebrar un concert amb música de Tomàs Milans (Canet de Mar 1672-1742), amb el títol "*Concert amb Obres de Tomàs Milans, Mestre de Capella de la Catedral de Girona (1714-1733). Obres per a Quatre Veus, Arpa, Violoncel i Orgue*". Abans del concert hi hagué una explicació sobre les obres interpretades en una sala annexa a l'auditori. Bona part de de la música procedeix de les partitures que es custodien a l'Arxiu Capitular de la Catedral de Girona.

5.3. Participació a l'exposició virtual “Catalunya país d'arxius”

L'Arxiu Diocesà, l'Arxiu Capitular de la Catedral i la Biblioteca Diocesana del Seminari de Girona han participat amb l'aportació de 10 documents a l'exposició virtual *Catalunya país d'arxius*, organitzada amb motiu del *Congrés Internacional d'Arxius. Coneixent passats, creant futurs*. ICA Barcelona 2025. La dita exposició consultable per internet (<https://patrimoni.gencat.cat/ca/catalunyapaisdarxius>), permet descobrir la riquesa i diversitat del sistema d'arxius de Catalunya i la documentació que custodien els arxius participants.

6. Servei al públic

Durant aquest any la sala de consulta ha estat oberta al públic, amb reserva prèvia (aforament limitat a 8 persones), atenent 636 visites, en un total de 196 sessions.

S'han demanat en préstec 57 llibres del dipòsit de la Biblioteca.

S'ha autoritzat la captació de 132 imatges, de les quals 6 han estat reproduïdes per a ser publicades total o parcialment; s'han gestionat 6.333 consultes o peticions fetes per correu electrònic.

El registre d'usuaris per a la consulta de la digitalització dels llibres sacramentals parroquials compta amb 6.600 registrats. El web ha tingut més de 30.000 visites.

A més dels documents arxivístics digitalitzats que s'han consultat als ordinadors de la sala de consulta, les peticions de documents o llibres físics per a consulta han estat els següents:

2025	Biblioteca	Arxiu	Totals mensuals
Gener	20	33	53
Febrer	25	47	72
Març	11	55	66
Abril	8	48	56
Maig	11	65	76
Juny	12	82	94
Setembre	18	72	90
Octubre	29	60	89
Novembre	12	48	60
Desembre	6	39	45
Totals per fons	152	549	701

7. Comptes

7.1. Despeses de funcionament

Despeses ordinàries

1.- Adquisicions de llibres	2.291,84 €
2.- Subscripcions publicacions periòdiques	1.092,64 €
3.- Enquadernacions llibres i revistes	2.117,25 €
4.- Restauració documentació	20.570,04 €
5.- Digitalització documentació	5.989,50 €
6.- Material conservació i fungible	2.071,18 €
7.- Informàtica, web, programari	24.046,97 €
8.- Equipaments	2.250,60 €
9.- Peatges, porteria, desp. diverses	6.935,04 €
10.- Serveis i manteniment	21.299,89 €
11.- Neteja	4.616,35 €
12.- Subministraments	10.212,04 €
13. - Aportació despeses edifici Seminari	6.000,00 €
14.- Nòmines del personal	125.723,08 €
	235.216,42 €

Despeses extraordinàries

Climatització dipòsits	52.322,43 €
Il·luminació dipòsit 5a. planta	7.270,89 €
Total despeses:	294.809,74 €

7.2. Ingressos

1.- Aportacions dels usuaris per serveis	28.085,95 €
2.- Aportació de l'administració del Bisbat	205.495,73 €
3.- Aportació del Capítol Catedral	52.856,06 €
4.- Subvenció Generalitat de Catalunya	8.372,00 €
Total ingressos:	294.809,74 €

Arxiu diocesà
Arxiu capitular de la Catedral
Biblioteca diocesana del Seminari
GIRONA

Pujada Sant Martí 12
17004 Girona
(edifici del SEMINARI, 3er. pis)
Tel. 972 48 73 46

Horaris:
Dilluns a dijous de 16 a 20 h.
dijous de 10 a 14h., amb cita prèvia

<http://www.arxiuadg.org>
info@arxiuadg.org - arxiu@catedraldegirona.cat
biblioteca@bisbatgirona.cat

